

7 בנובמבר, 2021

קול קורא (תשפ"ב) להשתתפות בתחרות של משרד המשפטים – מחלקת ייעוץ וחקיקה והמכון הישראלי למדיניות טכנולוגיה לניירות עמדה בתחום המשפט והטכנולוגיה

משפטנים וקובעי-מדיניות נדרשים יותר ויותר להתייחס לשאלות מורכבות מתחום המשפט והטכנולוגיה. לאור תפקידה המרכזי של הטכנולוגיה ונוכחותה ההולכת וגוברת בכל תחומי החיים, צפוי כי מגמה זו תלך ותתגבר ותצריך התמודדות עם אתגרים ומורכבויות משפטיות הנובעים מן הצורך להסדיר את המפגש שבין טכנולוגיות חכמות לבין הדין הקיים, או להשלים לאקונויות משפטיות המתגלעות עם הופעתן של טכנולוגיות חדשניות. מציאות זו מצריכה חשיבה משפטית חדישה, יצירתית, מגוונת וצופה פני עתיד. על רקע זה התגבשה תחרות ניירות עמדה (חוות-דעת) בתחום המשפט והטכנולוגיה על ידי מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים בשיתוף המכון הישראלי למדיניות טכנולוגיה (להלן: "המכון").

להלן פירוט מתווה התחרות:

אופי התחרות

התחרות תיערך בין סטודנטים של פקולטאות למשפטים באוניברסיטאות ומכללות בארץ. התחרות תהיה פתוחה בפני סטודנטים לתואר ראשון במשפטים, בשנים ב', ג' ו - ד'. כל פקולטה אשר תשתתף בתחרות, תשלח קבוצה אחת המונה **שניים או שלושה** סטודנטים, לייצג אותה.

חוות-הדעת

- כל קבוצה תידרש לנסח חוות-דעת (להלן: "חוות-הד"), אשר פורשת פתרונות אסדרתיים והצעות מדיניות לסוגייה. על חוות-הד להתייחס להיבטים (משפטיים, אתיים, מדיניותיים (policy) וחברתיים) העולים מן הסוגיה.
- אורך חוות-הד: עד 6,000 מילה; פונט David / Times New Roman / Calibri, בגודל 12; רווח 1.5 שורות.
- שפה: חוות-הד תיכתב **בעברית**.
- חוות-הד תיכתב בהתאם לכללי כתיבה אקדמית (הערות שוליים, כללי ציטוט אחיד וכיו"ב).

טרם-התחרות – השלב הפנים-פקולטטי:

- גיבוש מבנה חוות-הד, המחקר והכתיבה יבוצעו במסגרת שתיקבע על-ידי הפקולטה למשפטים בכל מוסד משתתף (ר' מטה סעיף המשאבים האקדמיים הנדרשים).
- יידרש מרצה מטעם הפקולטה אשר יאשר הרכב הקבוצה (שתמנה, כאמור, עד שלושה או ארבעה סטודנטים), ידריך

- וילווה אותה בעבודת המחקר, הכתיבה וההצגה בתחרות (ר' להלן – שלב ב').
- כל פקולטה תהא חופשית להחליט כיצד לשלב התחרות במסגרת תכנית הלימודים שלה, מבחינת הקצאת נקודות זכות, כמות הסטודנטים המשתתפים, הקמת סדנה או סמינר, שילוב התחרות בקורס משפט וטכנולוגיה קיים, הדרכה אישית, וכיו"ב.
- הפקולטה תבחר, על-פי קריטריונים מקובלים של מקוריות חשיבה, בהירות ועומק ניתוח ומציאות אקדמית, חו"ד אחת שתייצג את המוסד בתחרות.
- הקבוצה מחברת חו"ד הנבחרת תייצג את המוסד האקדמי בתחרות.
- במהלך חודש מאי 2022 תועבר סדרת הרצאות מרוכזת למשתתפי הקורס מכלל המוסדות האקדמיים המשתתפים, על-ידי גורמים ממשרד המשפטים, מן המכון, מן האקדמיה ומן המגזר הפרטי. ההרצאות תעסוקנה בהיבטים רלבנטיים שונים של סוגיית התחרות. סדרת ההרצאות תועבר במסגרת התכנסות של כלל משתתפי התחרות, או בצורה מקוונת.

התחרות:

שלב א' – שלב שיפוט חוות-הדעת:

- חו"ד תוגש עד ליום א', ה - 18.10.22.
- חו"ד המוגשת על-ידי כל קבוצה תישפט על-ידי ועדת בוחנים ותזכה בניקוד (שלא יפורסם בשלב זה למתמודדים).
- הרכב ועדת הבוחנים: נציג משרד המשפטים (ייעוץ וחקיקה), נציג ממשרד ממשלתי אחר, נציג המכון, נציג התעשייה – חברת טכנולוגיה, ונציג חברה אזרחית (כגון שופט בדימוס).
- חו"ד תישפט על בסיס יצירתיותה, עומקה, ישימותה של הצעת המדיניות המובאת בה, ניתוחה במגוון כולל (הוליסטי) של היבטי הסוגיה, תוך התייחסות למגבלות המשפטיות הקיימות בתחומי המשפט הרלבנטיים לאסדרתה (חוקתי/מנהלי/בין-לאומי/אחר), ורמת הבנת הסוגיה בהקשר הטכנולוגי המופגנת בה.
- ארבעת (4) חוות-הדעת שיזכו בניקוד הגבוה ביותר יעלו לשלב ב' של התחרות.

שלב ב' – הצגה בעל-פה – יום התחרות:

- שלב ב' של התחרות יתקיים ביום ג', ה - 11.01.23.
- יום התחרות: אירוע בפני קהל משתתפי התחרות ומוזמנים נוספים, במסגרתו יציגו חברי הקבוצות את עיקרי חו"ד שלהן ואת הצעת המדיניות המגולמת בה. על כל קבוצה להיערך למענה על שאלות שיוצגו לה על-ידי השופטים.
- הציון הסופי שיינתן על-ידי ועדת הבוחנים: ציון משוקלל של ניקוד חו"ד שנקבע על-ידי ועדת הבוחנים בשלב א' (70% מן הציון הסופי), עם הניקוד שיינתן להצגה בעל-פה (30% מן הציון הסופי), בשלב ב'.
- הקבוצה בעלת הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר, תזכה בתחרות.

פרס

- פרס בשווי של 5000 ₪ יוענק לקבוצה הזוכה, על-ידי משרד המשפטים.
- המכון יעניק פרס נוסף לקבוצה המנצחת, לצד הפרס הכספי, בדמות תרגום מקצועי של חו"ד לאנגלית ופרסומו בשתי השפות בערוצי משרד המשפטים והמכון.

שאלת המחקר

הגנת הקניין הרוחני בתחום הפטנטים הוסדרה בדין הישראלי בחוק הפטנטים, תשכ"ז – 1967 (להלן – "החוק"). החוק, שנחקק בתקופה בה התפישה המקובלת של דיני הקניין הרוחני הייתה של הגנה על זכויות בנכסים לא מוחשיים – פרי יצירתו של אדם ותוצרי מאמץ אינטלקטואלי **אנושי**, אינו כולל התייחסות מפורשת למצב הדברים בעת הנוכחית, בו המצאות שונות הן פרי **יצירתה** של טכנולוגיית בינה מלאכותית. השאלה התעוררה במדינות שונות בעולם וכן בפורומים בין-לאומיים, אך טרם הוסדרה.

מחלקת ייעוץ וחקיקה מבקשת לבחון את השאלה – האם יש להכיר בבינה מלאכותית כ'ממציאה' לעניין דיני הפטנטים, או כ'בעלת פטנט' על כן, אתם מתבקשים לגבש חוות דעת בנושא, אשר תמפה את האתגרים המשפטיים החדשים שתיצור ההכרה בבינה מלאכותית כ'ממציאה' וכ'בעלת פטנט' בדיני הקניין הרוחני, ותבחן האם החקיקה הנוכחית מסוגלת להתמודד עם אתגרים אלו. כמו כן, בהנחה שההסדר החוקי, בנוסחו הנוכחי, אינו מתאים להתמודדות עם סוגיות אלו, עליכם לבחון כיצד יש להרחיב או להתאים את ההסדר החוקי, בהקשר שלפנינו.

אם עמדתכם היא שאין להכיר בבינה מלאכותית כ'ממציאה' לעניין דיני הפטנטים, או כ'בעלת פטנט' – אילו הגנות קניין רוחני ראוי להקנות להמצאות יצירת בינה מלאכותית, אם בכלל?

על חוות-הדעת לכלול התייחסות, בין היתר, לדברים הבאים:

- המצב המשפטי המצוי בישראל ומשפט משווה (כולל פסיקה עדכנית בנושא)
- תמונת מצב טכנולוגית: דוגמאות להמצאות יצירות-בינה מלאכותית העשויות להוות נושא להגנת קניין רוחני.
- הזכויות המתנגשות והיבטים אתיים רלבנטיים
- שיקולי המדיניות הרלבנטיים (התייחסו גם למסמכי מדיניות מקצועיים בנושא)

אודות המכון

המכון הישראלי למדיניות טכנולוגיה הוא מכון מחקר וצוות חשיבה (think tank), הפועל לעיצוב מדיניות בסוגיות חברתיות, אתיות ומשפטיות מורכבות בעידן הטכנולוגי. המכון מהווה פלטפורמה לכינוס קהילות וגיבוש שיח בין בעלי עניין שונים ובכלל זה, ממשלה, תעשייה, אקדמיה וחברה אזרחית, לצורך יצירת ניירות עמדה, מאמרים, וכללי התנהגות מוסכמים (best practices) בתחומי מדיניות טכנולוגיה, וקידום פרקטיקות מעשיות ליישום הגנה על זכויות אדם תוך קידום חדשנות.

המכון מהווה את השלוחה הישראלית של ארגון הפורום לעתיד הפרטיות בארה"ב - Future of Privacy Forum (FPF) או "הפורום". הפורום נתמך על ידי יותר מ-190 חברות רב-לאומיות, העוסקות בתחומים שונים, כולל טכנולוגיה, אינטרנט, תקשורת, פיננסים, בריאות, קמעונאות, ועוד. בנוסף לחברות מן המגזר הפרטי, נתמך הפורום בידי קרנות מחקר ממשלתיות ופרטיות, כגון ה - NSF (National Science Foundation) האמריקנית, קרן Sloan, קרן Carnegie, קרן Gates ועוד.